

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200602259

Vår ref: 09/11667

Vår dato: 27.11.09

Høring - NOU 2009:8 Kompetanseutvikling i barnevernet

Barne- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet har sendt på høring NOU 2009:8 Kompetanseutvikling i barnevernet – Kvalifisering til arbeid i barnevernet gjennom praksisnær og forskningsbasert utdanning.

Sosialtjenesten i kommunene har tradisjonelt vært en av barnevernets nærmeste samarbeidspartnere. Mange brukere har behov for tjenester fra begge instanser. I flere kommuner har sosial- og barnevernkontor vært samlokalisert, og i mindre kommuner kan de samme ansatte ha ansvar for både de sosiale tjenestene og barnevernstjenestene. Selv om deler av de sosiale tjenestene nå er en obligatorisk del av NAV-kontorene, vil fortsatt samarbeid mellom de sosiale tjenestene og barnevernet være svært viktig. Faktisk kan man si at barnevernets samarbeidsflate utvides med NAV-reformen, siden de statlige tjenestene (tidligere Aetat og Trygdeetaten) organisatorisk vil ligge tettere opp mot de kommunale tjenestene gjennom opprettelsen av felles NAV-kontor.

Levekår og fattigdom

I kapittel fem i utredningen setter utvalget fokus på forhold som levekår og sosial bakgrunn. Dette er bra, men Arbeids- og velferdsdirektoratet vurderer at disse temaene i for liten grad følges opp i utvalgets tilrådinger. Til tross for stor politisk oppmerksomhet rundt temaet barnefattigdom, har fattigdom i barnefamilier økt i perioden 2000 til 2006. Kunnskap om barnefattigdom og hvordan det er å vokse opp i en familie som har vanskelig levekår, eksempelvis i form av arbeidsledighet, bostedsløshet og gjeldsproblematikk burde etter direktoratets syn være en viktig del av utdanningene. Det samme gjelder metodikk for hvordan man best kan bistå familier som har dårlige levekår. Dette er svært viktig i et forebyggingsperspektiv.

Kompetanse om samhandling

Et viktig tiltak i kampen mot reproduksjon av sosial ulikhet er bedre samarbeid mellom barnevern, NAV-kontor/sosiale tjenester og helsetjeneste. Dette samarbeidet var i 2008 gjenstand for et landsomfattende tilsyn. Landets fylkesmenn og Helsetilsynet i fylkene førte

tilsyn med kommunenes samarbeid om tjenester til utsatte barn og unge¹. Kommunenes tilrettelegging og oppfølging av samarbeid mellom barnevern-, helse- og sosialtjenester til barn i skolepliktig alder, og til ungdom i alderen 18-23 år, ble undersøkt i 114 kommuner.

I tilsynet ble det funnet brudd på regelverkets krav i 90 av de undersøkte kommunene. I tillegg er det pekt på forbedringsmuligheter, uten at det er funnet lovbrudd, i 13 kommuner. Det er kun i 11 av 114 kommuner tilsynsmyndighetene ikke fant noe å bemerke. Tilsynet avdekket betydelig svikt og risiko for svikt når det gjelder tilbudet til denne målgruppen. Hvis de skal få den bistand de har behov for, og som samfunnet har forpliktet seg til å gi, må deres behov gjenkjennes og det må legges til rette slik at samarbeid om helhetlige og tilpassede tiltak kan settes i gang til rett tid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet er naturlig nok opptatt av at alle samarbeidspartnere har grunnleggende kunnskap om NAV-reformen og innholdet i de nye NAV-kontorene. Dette er viktig for å legge til rette for bedre samarbeid. NAV-kontorene vil bli en svært viktig samfunnsaktør, der alle velferdsstatens ytelser er samlet bak samme dør. Direktoratet synes derfor at kompetanse om NAV burde vært behandlet i utredningen, og også bli tatt med i anbefalingene til faglig innhold i bachelorutdanningene. Sosionomutdanningen inneholder uansett temaer om dette siden utdanningen også er rettet inn mot stillinger i sosialtjenesten / NAV-kontorene. Arbeids- og velferdsdirektoratet er ikke kjent med hvor mye barnevernspedagogutdanningen inneholder av temaer som dreier seg om velferdsstatens ytelser og tjenester generelt – ikke bare de som er direkte rettet inn mot barn og unge. Det bør presiseres at kompetanse om de viktigste velferdsordningene er svært viktig med tanke på arbeid i barnevernet.

For å kunne tilby tjenester av god kvalitet, er det av vesentlig betydning at barnets og familiens totale situasjon ses i en sammenheng. Det er særlig tre situasjoner Arbeids- og velferdsdirektoratet ser som svært viktige med tanke på samhandling mellom barnevernstjenesten og NAV-kontorene:

- Foreldrene er brukere av NAV-kontoret og barna har tiltak i barnevernet
- Unge barnevernsklienter som kan ha selvstendige krav på tjenester eller ytelser fra NAV (eksempelvis ungdomsgarantien)
- Ettervern og overgangen mellom barnevern og tjenester fra NAV-kontoret (samarbeid om hjelp til bolig, arbeid med mer)

Ungdomsperspektiv

Det er viktig at utdanningene innehar et ungdomsperspektiv. I tillegg til å fokusere på arenaer som barnehage og skole, bør også alternative løsninger for unge som dropper ut av videregående utdanning berøres. Eksempelvis er det viktig at barnevernsansatte har kunnskap om at NAV har en ungdomsgaranti, og at NAV i samarbeid med oppfølgingstjenesten skal sikre arbeid eller arbeidsrettede tiltak for unge som står uten skole, lærlingeplass eller arbeid. Det er viktig at barnevernsansatte er i stand til å orientere seg i

¹ Oppsummering av landsomfattende tilsyn i 2008 med kommunale helse-, sosial- og barneverntjenester til utsatte barn. Barne- og likestillingsdepartementet og Helsetilsynet. Rapport fra Helsetilsynet 5/2009.

lokalsamfunnet for å få oversikt over hva som finnes av tiltak rettet mot ungdom. Dette kan være tiltak som ikke nødvendigvis er lovpålagt, og som derfor ikke kan omtales konkret i utdanningene.

Tor Saglie
Arbeids- og velferdsdirektør

Anne Lieungh
direktør